

Zin in geschiedenis, cultuur en mooie natuur?

Ontdek dan de karakteristieke bezienswaardigheden
van de regio Lippe!



Beklim het indrukwekkende „Hermannsdenkmal“ en ontdek zijn geschiedenis in het „Erlebnisswelt Hermanneum“. Beklim tevens de mystieke „Externsteine“ en geniet van het adembenemende uitzicht.

Een rondleiding biedt u de mogelijkheid om de geschiedenis van dichtbij te beleven.

www.externsteine-info.de | www.hermannsdenkmal.de



GROSSE
WESERRUNDE®

DE WEZER FIETS MARATHON

Vrij selecteerbare
routelengtes:

80 km 150 km

german
cycling
Radmarathon-Cup

200 km 250 km
300 km 350 km



INSCHRIJVING

Touristikzentrum+
Westliches Weserbergland
REISE & SERVICE GmbH

Marktplatz 7, 31737 Rinteln, Tel.: 05751 4019620

www.weserrunde.de



Bekroond
met het kwaliteitszegel



TEUTOBURGERWOUD

FIETSROUTEPLANNER



FIETSEN IN HET TEUTOBURGERWOUD

Met overzichtskaart en
afwisselende routes

nl.teutoburgerwald.de

#meinteuto #teutoburgerwald



Zin in een (korte) vakantie?
Kom genieten bij de
SchiederSee



Gratis oplaadpunten
voor je elektrische fiets

Ga op pad, spring op de fiets en ontspan:
De SchiederSee biedt natuur, plezier en
afwisseling – de ideale bestemming voor
je volgende fietstocht!



Overnachtingsmogelijkheden



Meer informatie:

SchiederSee - Freizeit • Feier • Vergnügen
Kronenbruch 3 | 32816 Schieder
www.schiedersee.de | Tel.: 05282 411





■ Halve dagtochten/dagtochten

— Lange afstand fietsroutes

Wij staan voor u klaar!

Teutoburger Wald Tourismus
OstWestfalenLippe GmbH
Tel. +49 (0)521 96733250
info@teutoburgerwald.de
nl.teutoburgerwald.de



- 1 Molenroute
- 2 Aquaduct Minden
- 3 LWL-Industriemuseum Glasfabrik Gernheim
- 4 Kuurpark Bad Holzhausen
- 5 Keizerlijk Paleis Bad Oeynhausen
- 6 Kaier-Wilhelm-Denkmal
- 7 Wezer-stoomboot
- 8 Liesberg Mühle
- 9 Marta Herford
- 10 Graaierwerk Bad Salzuflen
- 11 Burg Ravensberg
- 12 Museum Peter-August Böckstiegel
- 13 OWL Arena
- 14 Vakwerkensembel Rheda-Wiedenbrück
- 15 Stadhuis Rietberg
- 16 Emsbron met Ems-belevingswereld en informatiecentrum
- 17 Dr. Oetker Welt
- 18 Sparrenburg
- 19 Kunsthal Bielefeld
- 20 Junkerhuis Lemgo
- 21 LWL-Openluchtmuseum Detmold
- 22 Stratosfeer
- 23 Historisch stadscentrum Blomberg
- 24 Hermannsdenkmal
- 25 Externsteine Horn-Bad Meinberg
- 26 Gartenschau Bad Lippspringe
- 27 Heinz Nixdorf MuseumsForum
- 28 Dom van Paderborn
- 29 Kunstpad Nieheim
- 30 Viaduct Altenbeken
- 31 Wewelsburg
- 32 Blotevoetenpad Bad Wünnenberg
- 33 Stichting Klooster Dalheim LWL-Landesmuseum voor kloostercultuur
- 34 Gräflcher Park Bad Driburg
- 35 Abdij Marienmünster
- 36 Corvey – UNESCO Werelderfgoed
- 37 Desenberg
- 38 Weser-Skywalk

Ontdek deze en andere hoogtepunten op
www.nl.teutoburgerwald.de

Referenties: www.teutoburgerwald.de/uebersichtskarte

Hartelijk welkom

IN DE VAKANTIEREGIO TEUTOBURGERWOUD



Genieten op twee wielen 4

Voorstelling van de vakantieregio 6

Halve dagtochten/dagtochten

MOLENDISTRICT MINDEN-LÜBBECKE

1 Petershagen | Ooievaarsroute Petershagen (46,7 km).....10

2 Hüllhorst | Van Hüllhorst tot aan het Hiller Moor (55 km).....12

3 Bad Oeynhausen | Fietstocht Bad Oeynhausen – Minden (21,9 km)....14

WITTEKINDSLAND HERFORD

4 Bünde | Landschapsroute tussen Bünde en Enger (29 km).....16

5 Löhne | Werre, Else en stift Quernheim (32 km).....17

BIELEFELD

6 Bielefeld | Van bron tot bron (66,7 km).....18

LIPPE – LAND VAN HERMANN

7 Bad Salzuflen | Ziegelroute (bakstenenroute) (24,1 km).....20

8 Lügde | Emmer-Radweg (47,5 km).....22

9 Lippe – Land van Hermann | Europaradweg R1 (52,3 km).....24

ERFOLGSKREIS GÜTERSLOH

10 Schloß Holte-Stukenbrock | 5 stadsdelen, 10 Senne-beken (45,5 km) .28

PADERBORNER LAND

11 Paderborn | Paderborner Westschleife (Westlus) (33,4 km)31

CULTUURLAND KREIS HÖXTER

12 Bad Driburg | Nethefietspad (65 km).....32

Lange-afstandsfietsroutes

13 Hann. Münden tot Cuxhaven | Weser-Radweg (520,3 km).....34

14 Paderborner Land | Paderborner Land Route (251,8 km).....36

15 Hövelhof tot Emden | EmsRadweg (384 km).....38

16 Wittekindsland Herford | Wittekindsroute (143 km).....40

17 Detmold bis Xanten | Römer-Lippe-Route (294,6 km).....42

18 Lippe – Land van Hermann | Fürstenroute Lippe (146,5 km).....44

Serviceonderdeel → van pagina 46



Genieten op twee wielen

Sfeervol langs de rivier, over de heuvelruggen van het middelgebergte of heerlijk door de bloeiende heidelandschappen: Wie met de fiets in de vakantieregio Teutoburgerwoud op pad is, doorkruist een landschap dat uniek is door zijn veelzijdigheid. Twee natuurparken, talrijke brongebieden, kleine en grote rivieren en de rauwe schoonheid van de Senne maken elke tocht tot een unieke beleving.



Jagdhuis Holte



Glacisbrug Minden



Stad Höxter

De vakantieregio Teutoburgerwoud scoort bij fietstoe-
risten met zijn contrastrijke landschap, historische
bouwwerken en bijzondere kwaliteit. De door de ADFC
gecertificeerde kwaliteitsroute „Paderborner Land Route“
onderscheidt zich met een prachtig routeverloop. Dit geldt
ook voor spannende themaroutes en rivierfietsroutes. Zo

zijn er langs de ooievaarsroute tussen
april en augustus witte ooievaars in hun
nesten en in de weiden te bewonderen,
en in de idyllische rivierendalen van de
Ems, de Emmer en de Nethe, is het water
de vaste gids.

Tot de indrukwekkende bezienswaar-
digheden behoren de miljoen jaar
oude Externsteine en het Hermanns-
denkmal, waar de Römer-Lippe-Route
direct aan voorbij loopt, evenals het
UNESCO-Werelderfgoed Corvey en het
Kaiser-Wilhelm-Denkmal langs de Weser-
Radweg. Meer over het legendarische per-
sonage Widukind is te ontdekken met de Wittekindsroute.

Dat tijdens de meerdaagse tochten over de EmsRadweg
of tijdens een gezellige dagtocht „Von Quelle zur Quel-
le“ (Van bron tot bron) niemand verdwaalt, zorgen de
doorlopende wegwijzers en de vriendelijke gastheren die
fietsers van harte welkom heten.



Liesbergmolen, Enger



Onze tip: wandel- en fietsroutes,
uitstapjes, restauranttips en nog veel
meer is te vinden in de Teuto-Navigator:
www.teutonavigator.de/nl



Welkom!



Kaiser-Wilhelm-Denkmal



Windmolen,
Stemwede

De vakantie- en vrijetijdsregio Teutoburgerwoud inspireert met talrijke fietstochten die je uitnodigen om te ontdekken! Elk gebied elk gebied binnen de vakantieregio heeft zijn eigen charme!

MOLENDISTRICT MINDEN-LÜBBECKE



Schilderachtige routes lopen langs historische molens, door idyllische landschappen en charmante plaatsen. Of het nu om een gezellige tocht langs de rivieren gaat, of een sportieve uitdaging in het Wiehen-gebergte – waar natuur en cultuur elkaar vinden, vindt iedereen zijn lievelingsroute.

[nl.teutoburgerwald.de/
fietsen-muehlenkreis](http://nl.teutoburgerwald.de/fietsen-muehlenkreis)

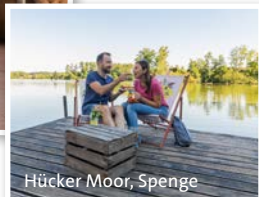


WITTEKINDSLAND HERFORD

In het licht heuvelachtige Wittekinds-land beleven fietsers een gevarieerde mix uit natuur en cultuur: Groene riviervlaktes, historische stadjes en spannende uitstapjes – verbonden door goed uitgezette, gezinsvriendelijke fietstochten.



Marta Herford



Hücker Moor, Spenge

[nl.teutoburgerwald.de/
fietsen-wittekindslan](http://nl.teutoburgerwald.de/fietsen-wittekindslan)



Obersee



BIELEFELD

Tien themaroutes lopen door Bielefeld en kunnen langs de knooppunten met de fiets ontdekt worden. Het fietsroutenetwerk biedt een hoop afwisseling: van de klassieke route langs bezienswaardigheden tot een romantische genotsroute met prachtige picknickplekjes.

[nl.teutoburgerwald.de/
fietsen-bielefeld](http://nl.teutoburgerwald.de/fietsen-bielefeld)



Sparrenburg



Bad Salzungen



LIPPE – LAND VAN HERMANN

Voor fietsroutes is het Land van Hermann ideaal. Fietsers beleven met de goed uitgezette routes de ongerepte natuur en historische stadjes. Ontdek de natuurlijke monumenten in idyllische landschappen en fiets over de sporen van de geschiedenis van Lippe.

[nl.teutoburgerwald.de/
fietsen-lippe](http://nl.teutoburgerwald.de/fietsen-lippe)



Hermannsdenkmal



Rheda-Wiedenbrück



Museum Peter August Bockstiegel, Werther

ERFOLGSKREIS GÜTERSLOH



De „Erfolgskreis Gütersloh“ biedt met zijn rond 1000 kilometer lange fietsrouten netwerk de ideale voorwaarden voor fietsers. Bekende lange-afstandsroutes zoals de EmsRadweg, de Europafietsroute R1 en de LandesgartenschauRoute maken het mogelijk, de steden en landschappen op een gevarieerde manier te ontdekken.

nl.teutoburgerwald.de/fietsen-erfolgskreis-gt



Aabach stuwdam, Bad Wünnenberg



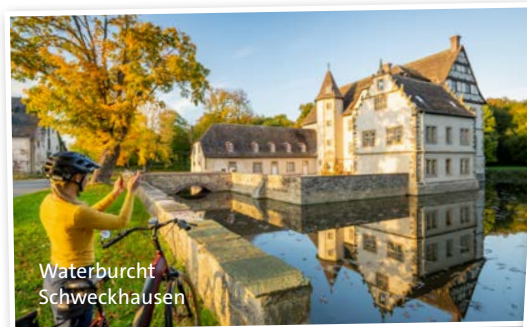
PADERBORNER LAND

Beleef het Paderborner Land op de tweewieler! Ontdek de uitstekende uitgezette fietsroutes door idyllische landschappen, historische steden en indrukwekkende natuur. Ontspannen gezinsuitstapjes of sportieve uitdagingen – onze afwisselingsrijke routes bieden fietsplezier voor iedereen!



Schloß Neuhaus

nl.teutoburgerwald.de/fietsen-paderborner-land



Waterburcht Schreckhausen

Weser-Radweg, Höxter



CULTUURLAND KREIS HÖXTER



Het Kulturland Kreis Höxter is een paradijs voor fietsers! Met de 315 km lange Kloster-Garten-Route, met de „cultuurland genotsroutes“, de dagtochten door de „selecte natuur“ of langs de Wezer – hier kunnen fietsers de regio ontspannen ontdekken. Beleef landschap en cultuur van dichtbij!

nl.teutoburgerwald.de/fietsen-kreis-hoexter



Volg ons op Social Media!
#meinteuto
#teutoburgerwald



1 PETERSHAGEN

OOIEVAARSRUTE PETERSHAGEN

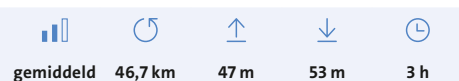


LWL-Museum
glashfabrik Gernheim



Ooievaarsnest bij
de molen Heimsen

Met deze route door weidevelden, beemden en schilderachtige dorpjes is het aan te raden om hier en daar een korte pauze in te lassen. In de zomermaanden zijn er namelijk talrijke ooievaars met hun jonkies te bewonderen. Andere bezienswaardigheden langs de route zijn de historische molens, oude kerken en herenhuizen.

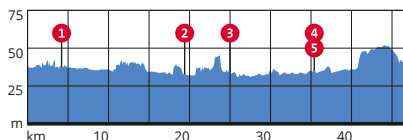


Start/eindpunt

Altes Amtsgericht, Petershagen

Met het OV

Station Lahde



Informatie

Tourist-Information Petershagen
Tel. +49 (0)5702 822157

→ www.petershagen.de/tourismus

→ nl.teutoburgerwald.de/ooievaarsroute

Alle details over de route:



FIETSEN IN DE MÜHLENKREIS

Molenroute en favoriete routes



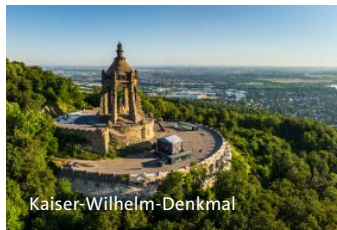
Gratis informatiemateriaal aanvragen:

Mühlenkreis Minden-Lübbecke
Portastraße 13 | 32423 Minden
0571 807-13800 | info@muehlenkreis.de
www.muehlenkreis.de



2 HÜLLHORST VAN HÜLLHORST TOT AAN HET HILLER MOOR

Deel van het
knooppunten-
netwerk



Kaiser-Wilhelm-Denkmal



Groot veenmoeras

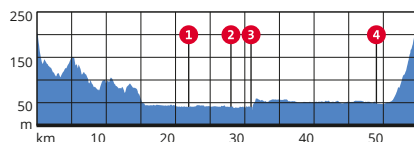
Deze panoramarijke route rondom het oostelijke Wiehengebergte is niks voor de gehaaste mens. Want over deze deels bergachtige route richting de Wezer zijn uitstapjes naar zowel het centrum van het kuuroord Bad Oeynhausen als naar het Kaiser-Wilhelm-Denkmal. Tijd voor een tochtje met de „Mindener Fahrgastschiffahrt“ is mogelijk bij de kanaalbrug, voordat de route parallel aan het kanaal naar het „Großen Torfmoor“ loopt.

gemiddeld	55 km	272 m	272 m	3:30 h

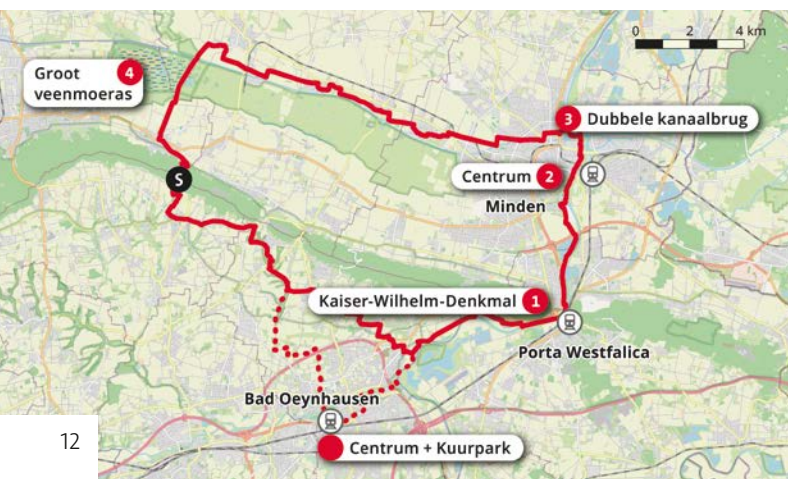
Start/eindpunt
Café Waldkristall, Hüllhorst

Met het OV
Station Bad Oeynhausen

Informatie
Mühlenkreis Minden-Lübbecke
Tel. +49 (0)571 807-13800
→ www.muehlenkreis.de
→ nl.teutoburgerwald.de/van-huellhorst-naar-het-hiller-moor



Alle details
over de
route:



Espelkamp | Hille | Hüllhorst | Lübbecke
Pr. Oldendorf | Rahden | Stemwede



7 hoeken om te
ontdekken!

SIEBENECKEN.APP
Belevnis uitjes bij de Zeven



Tourismusverband Sieben e.V.
Tel. 05741 276-430
tourismusverband@luebbecke.de
www.die-westfaelischen-sieben.de

Die westfälischen
SIEB7N
7 Ecken zum
Entdecken!

3 BAD OEYNHAUSEN

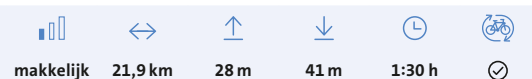
FIETSTOCHT

BAD OEYNHAUSEN – MINDEN

Deel van het
knooppunten-
netwerk



Deze fietstocht door de heerlijke uiterwaarden van de rivieren de Werre en de Wezer, verbindt een aantal van de grootste attracties van de vakantieregio Teutoburgerwoud. Vanaf het kuurpark in Bad Oeynhausen, waar een bezoek aan het GOP-varieté in het Kaserpalais de moeite waard is, loopt de route door de Porta Westfalica met het bekende Kaiser-Wilhelm-Denkmal tot aan 's werelds grootste kanaalbrug in Minden.



Start/eindpunt

Start: Parkeerplaats
Sielterrassen, Bad Oeynhausen
Eindpunt: Mindener
passagierschip, Minden

Met het OV

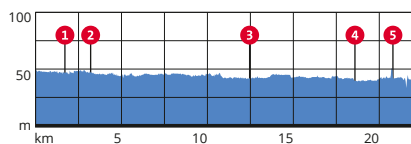
Met het OV: Nord-Bahnhof
Bad Oeynhausen
Terug met het OV: Station Minden

Informatie

Staatsbad Bad Oeynhausen GmbH
Tel. +49 (0)5731 1300

→ www.staatsbad-oeynhausen.de
→ [nl.teutoburgerwald.de/
fietstocht-bad-oeynhausen-minden](http://nl.teutoburgerwald.de/fietstocht-bad-oeynhausen-minden)

Alle details over de route:



WESER. NATUUR.

CULTUUR.

Mindens pluspunt: diversiteit.



De mooiste tochten langs en
weg van de Weserfietspaden.



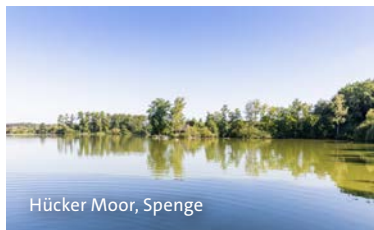
www.minden-erleben.de

Scannen en ontdekken!



Minden

4 BÜNDE LANDSCHAPSROUTE TUSSEN BÜNDE EN ENGER

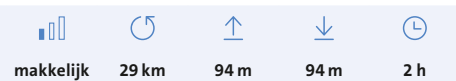


Hücker Moor, Spenge



Widukind Museum, Enger

Tijdens deze rondweg in de Elsevlakte en rond Landgoed Bustedt, waar het landschap wordt getypeerd door kleine bossen en weidevelden, word je getraakteerd op prachtige uitzichten. Tot de hoogt punten van deze tocht, die grotendeels over goed uitgezette fietspaden loopt, behoort het Hücker Moor. Tijdens een pauze in Bünde en Enger is een bezoek aan de plaatselijke musea een aanrader.



Start/eindpunt

Bünde centrum, in de buurt van het station

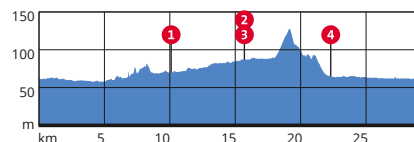
Met het OV

Station Bünde

Informatie

Touristikgemeinschaft Wittekindsland e. V.
Tel. +49 (0)5221 18240514

→ www.fahr-im-kreis.de
→ nl.teutoburgerwald.de/landschaftstour-buende-enger



Alle details over de route:



5 LÖHNE WERRE, ELSE EN STIFT QUERNHEIM

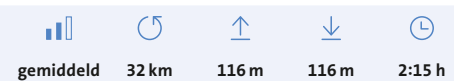


Waterslot Ulenburg



Herenhuis, stift Quernheim

Deze makkelijke rondweg met slechts lichte stijgingen loopt door de groene riviervlaktes van de Werre en de Else en door het licht heuvelachtige cultuurlandschap van Quernheim en Löhne-Mennighüffen. Naast landschappelijke diversiteit biedt de route ook culturele bijzonderheden zoals historische boerderijen en het voormalige boerenbad Randringhausen en het landschapspark.



Start/eindpunt

Löhne centrum, vlakbij het station

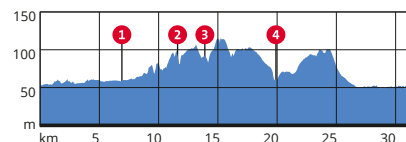
Met het OV

Station Löhne

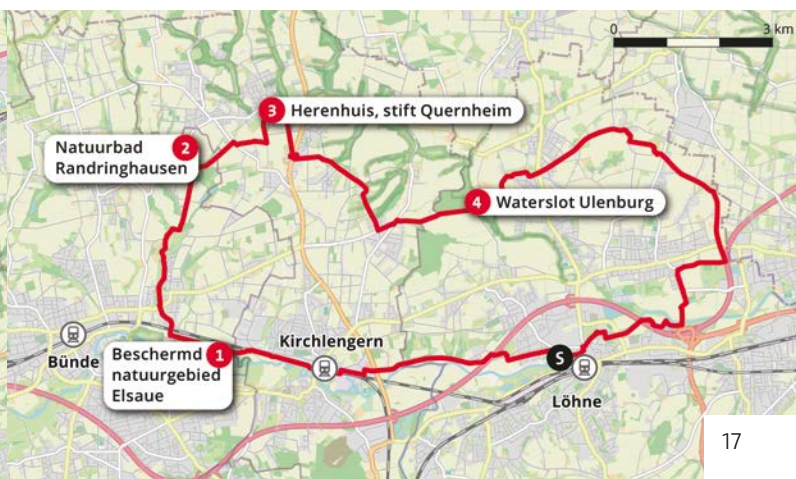
Informatie

Touristikgemeinschaft Wittekindsland e. V.
Tel. +49 (0)5221 18240514

→ www.fahr-im-kreis.de
→ nl.teutoburgerwald.de/werre-else-stift-quernheim



Alle details over de route:



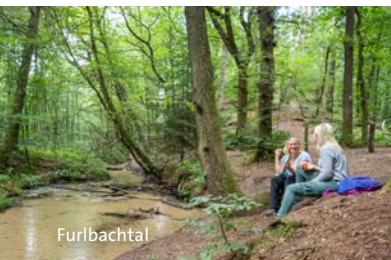
6 BIELEFELD VAN BRON TOT BRON



Bos en water in de stad

De route verbindt de twee steden Bielefeld en Paderborn. Daarbij verrast de tocht met veel bos en water, veen en heide, en een bijzondere curiositeit.

Een rivier die in twee richtingen stroomt: De bron van de „dubbele Lutter“ ① markeert in Bielefeld de start van de fietsroute diens landschappelijke schoonheid wordt getypeerd door kleine beekjes, stille meren en het veen- en heidelandschap van de Senne. De „grüne Achse“ vormen in het stadsdeel Sennestad de vlakte van de Bullerbach en later de beboste binnenduinen van de Senne, waar de Furlbach ③ zich diep heeft ingenesteld. Zijn oerwoudachtige dal is een toevluchtsoord voor dieren en planten. De volgende stop zijn de kwellen van de Ems, die vanaf de steigers van dichtbij kunnen worden bewonderd. Vlak voor de route verder loopt richting slot Neuhaus, is een bezoek aan het Ems-informatiecentrum ④ zeker de moeite waard. Van hieruit is het eindpunt niet meer ver: De bronnen van de kortste rivier van Duitsland, de Pader ⑤, midden in Paderborn.



Furlbachtal



gemiddeld	66,7 km	130 m	139 m	6 h

Start/eindpunt

Start: Lutterquelle, Bielefeld
Ziel: Paderbronnen, Paderborn

Met het OV

Met het OV: Station Brackwede
Terug met het OV: Station Paderborn

Informatie

Tourist-Information Bielefeld
Tel. +49 (0)521 55774777

→ www.bielefeld.jetzt
→ nl.teutoburgerwald.de/van-bron-tot-bron



Alle details over de route:



Niemöller's Mühle



Dielenpaderquellbecken



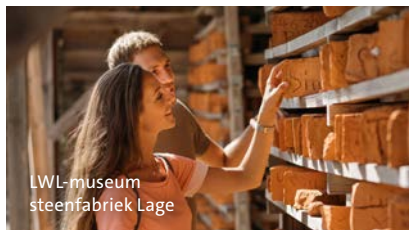
Ems-Informatiecentrum

7 BAD SALZUFLEN

ZIEGELROUTE (BAKSTENENROUTE)



Hist. raadhuis
Bad Salzuflen



LWL-museum
steenfabriek Lage

De lippische industriecultuur komt tot leven met deze vlakke rondweg, die zich ook goed leent voor een gezinsuitstapje. Vanaf het zoutwinningstadje Bad Salzuflen brengt de route je langs de rivieren de Bega en de Werre tot aan het LWL-museum Steenfabriek Lage, dat interessante inzichten in de steenproductie biedt. De heuvelruggen van het Teutoburgerwoud vormen onderweg de landelijke coulisse.

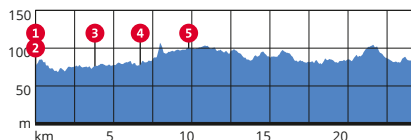


Start/eindpunt
Salzhof, Bad Salzuflen

Met het OV
Station Bad Salzuflen

Informatie
Tourist-Information Bad Salzuflen
Tel. +49 (0)5222 9525200
→ www.staatsbad-salzuflen.de
→ nl.teutoburgerwald.de/ziegelroute

Alle details over de route:



LWL-MUSEUM Glashütte Gernheim PETERSHAGEN



INDUSTRIËLE CULTUUR ONTDEKKEN

LWL-MUSEUM Ziegelei Lage LAGE



LWL
Für die Menschen.
Für Westfalen-Lippe.

8 LÜGDE EMMER-RADWEG



Landschapspark
Emmerauenpark, Lügde

Fietsen langs de rivier

Natuur, cultuur en geschiedenis: Als een parelketting volgen de bijzondere plekken en belevenissen elkaar tijdens de Emmer-Radweg op.

Een voord-oversteek behoort tot de bijzondere ervaringen die je tijdens een fietstocht langs de Emmer beleeft. Bijzonder charmant is het deeltraject tussen Steinheim en Emmerthal **1**, waar de rivier in de Wezer uitmondt en waar een aansluiting op de Weser-Radweg mogelijk is. Onderweg bieden talrijke bezienswaardigheden de mogelijkheid voor een culturele stop, waaronder de barokke bouwwerken zoals de kasteeltuin van Slot Schieder **2**, het bekroonde kuurpark **6** in Bad Pyrmont en de Hämelschenburg, een beroemd bouwwerk uit de Wezerrenaissance. Een bezoek aan recreatieve plekken zoals het Emmerauenpark **5** in Lügde of de SchiederSee **3**

completeren deze gevarieerde en leuke fietstocht, waarbij dankzij de talrijke restaurant ook het culinaire genot niet ontbreekt.



Vordere Straße, Lügde



gemiddeld	47,5 km	190 m	71 m	3:30 h

Start/eindpunt

Start: Station Steinheim
Eindpunt: Emmerthal

Met het OV

Met het OV: Station Steinheim
Terug met het OV: Station Emmerthal

Informatie

Tourist-Informationen der Anrainer-Orte
Tel. +49 (0)5281 7708 161

→ www.luegde.de

→ nl.teutoburgerwald.de/emmer-radweg



Alle details
over de
route:



SchiederSee



Kasteel Schieder



Kuurpark Bad Pyrmont



Moosheide, Sennelandschap

Door de duinen van de Senne

De Europafietsroute R1 loopt door negen landen van dit continent. Een landschappelijk bijzonder mooi deeltraject loopt door het Sennelandschap in het Teutoburgerwoud.

De uitgestrekte, pastelkleurige heidevlaktes van de Senne met de binnenduinen **1** en de unieke dieren- en plantenwereld ontdek je rondom Augustdorf en zijn een echte parel langs de etappe van Schloß Holte-Stukenbrock naar Horn-Bad Meinberg. Al snel komt ook de diepgroene kam van het Teutoburgerwoud in zicht, en met het 50 meter hoge Hermannsdenkmal ontdek je bij Detmold nog een hoogtepunt van deze route. Voordat de fietsroute verder loopt richting Horn-Bad Meinberg is een wandelingetje door de oude centrum van Detmold met een bezoek aan het vorstelijke residentieslot **2** ook zeker de moeite waard. Het eindpunt worden gemarkeerd door de rond 40 meter hoge Externsteine **5**, die weerspiegeld worden in het heldere meer en diens aanzicht alleen al een hele beleving is.



Externsteine



gemiddeld	52,3 km	321 m	177 m	4:45 h



Start/eindpunt

Start: Jachtslot, slot Holte

Eindpunt: Externsteine, Horn-Bad Meinberg



Met het OV

Met het OV:

Schloß Holte-Stukenbrock station

Terug met het OVt: Station Horn-Bad Meinberg

Informatie

Lippe Tourismus &

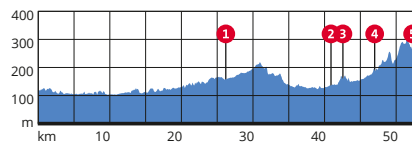
Marketing GmbH

Tel. +49 (0)5231 621020

→ www.land-des-hermann.de

→ nl.teutoburgerwald.de/europaradweg-r1

europaradweg-r1



Alle details
over de
route:



Adlerwarte Berlebeck



LWL-openluchtmuseum Detmold



Residentieslot, Detmold

HAVERGOH BED & BIKE HOTEL

Fietscompetentie en persoonlijke begeleiding!

Wij bieden sinds 1997 het „ADFC Comfort Pakket“ aan, u kunt...

- ADFC-gids voor de regio Teutoburger Wald.
- ADFC-tochtbeschrijvingen van 15 tot 120 km.
- ADFC-service en fietsverhuur bij het hotel.
- „Allround zorgeloos fietsen“ met servicepunt.
- Fiets, pedelec & e-mtb verhuur bij het hotel.

Ons 110 jaar oude familiehôtel biedt u traditie en moderniteit. Je woont in 19 NIET-ROKERS een-, twee-, twee- en driepersoonskamers, deze zijn voorzien van douche, toilet, 32 inch flatscreen satelliet tv, gratis wifi, eettafel, bureauwerkplek en zijn voorzien van binnenzonwering kan worden verduisterd. Dankzij de comfortabele bedden bieden wij u een zeer hoog slaapcomfort.

Eigen parkeerplaats van het hotel en beveiligde fietsenstalling.

Alle informatie, beschikbaarheid en prijzen op internet:

www.havergoh.de

Havergoh Wander- & Fahrrad-Hotel

Brunnenstraße 67 | D-32805 Horn-Bad Meinberg

phone: +49 5234 / 9754 | email: info@havergoh.de



WWW.HAVERGOH.DE

SPELEN & PLEZIER FAMILIEFIETSTOCHT



Deze gezinsvriendelijke fietstocht nodigt je uit om Detmold en omgeving te verkennen over 14,5 kilometer. Langs twee spannende speeltuinen en vele mooie uitzichten is deze tocht bijzonder geschikt voor gezinnen met kleine kinderen. Steeds weer zijn er mogelijkheden om te spelen, te luieren en uit te rusten.

KAISER-WILHELM-PLATZ

Kort na het begin van de route kom je iets buiten de gebaande paden de nieuw ingerichte Kaiser-Wilhelm-Platz tegen. Een korte omweg is de moeite waard, want direct naast de indrukwekkende Christuskirche ligt een van de mooiste kinderspeelplaatsen van Detmold te wachten om veroverd te worden door de kleine fietsers. Op bijzonder warme dagen biedt de gelijkvloerse fontein in het midden van het park een welkome gelegenheid om af te koelen.

OPENLUCHTMUSEUM

Het grootste openluchtmuseum van Duitsland biedt talloze mogelijkheden om actief bezig te zijn en een onvergetelijke tijd te beleven op 90 hectare. In sommige van de ongeveer 10 vakwerkhuisen is het bijvoorbeeld mogelijk om de smid, de bakker en de molenaar hun historische ambachten te zien uitoefenen. Het uitzicht door het hek biedt al een voorproefje op de fietstocht.



Tourist Information Lippe & Detmold

☎ 05231 / 977-328 // ✉ tourist.info@detmold.de

🌐 detmold.de/info/tourist-information

DETMOLD
Kulturstadt
im Teutoburger Wald

10 SCHLOSS HOLTE-STUKENBROCK 5 STADSDELEN – 10 SENNE-BEKEN

SHS1



Hofsteden, Schloß Holte-Stukenbrock

Fietsgenot tussen bos en water

De rondweg door de schilderachtige landschappen aan de voet van het Teutoburgerwoud biedt veel water. De route is ideaal voor gezinnen en recreatieve fietsers.

Het heldere water van de Sennebeken, de fascinerende Moosheide en het romantische Furlbachtal: De vijf stadsdelen van de bos- en waterrijke stad Schloß Holte-Stukenbrock hebben landschappelijk gezien van alles te bieden. Onder andere ontspringt hier, in het stadsdeel Stukenbrock-Senne, de Ems. Weetjes over diens ontstaan en verloop en over de bijzonderheden van de Senne vind je bij de Ems-Erlebniswelt 4. De belevenistuin behoort tot de hoogtepunten van de route, die overwegend over geasfalteerde wegen zonder noemenswaardige stijgingen verloopt en met de Wapelvlaakte in

Liemke en het dorpsplein in Sende 7 leuke pauzeerplekjes kent. Een hoogtepunt op de evenementenkalender is de RadKulTour, die om het jaar op Tweede Pinksterdag het fietsen met cultuur en culinair genot verbindt.



Jachthuis Holte

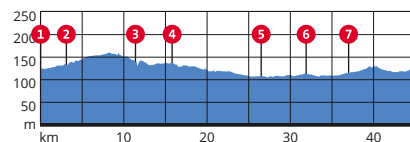


makkelijk	45,5 km	56 m	56 m	3 h

Start/eindpunt
Bij het zwembad

Met het OV
Station Schloß Holte

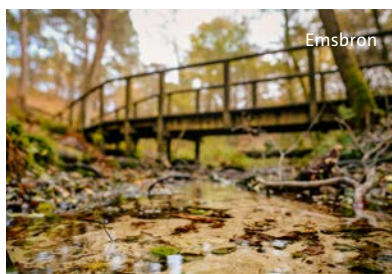
Informatie
Stadt Schloß Holte-Stukenbrock
Tel. +49 (0)5207 89050
→ www.schlossholtestukenbrock.de/freizeit-tourismus
→ nl.teutoburgerwald.de/5-stadsdelen-10-senne-beken



Alle details over de route:



Moosheide



Emsbron



Wapelaue Liemke



Ontdek de mooiste fietsroutes in het district Gütersloh

Fiets weer rondjes!

Na het werk, in het weekend of tijdens een korte vakantie: verken het district Gütersloh met onze elf thematische fietsroutes. Rustig of sportief – jij beslist! Stap in het zadel en geniet van rondjes fietsen!

- Adel verplicht
- Van hart tot hart
- De picknicker
- Een schnaps-idee en een herentafel
- Met kind en kegel
- ArchitekTour
- De naam van de roos
- In het spoor van de Sennebeekjes
- Vrolijke plattelandswandeling
- R19 Rond Herzebrock-Clarholz

De fietsroute voor genietters is een geweldige manier om van de rit te genieten. Sportieve fietsers kunnen de totale afstand van 115 km als dagtocht afleggen. Als je het liever wat rustiger aan doet, kun je het beste een van de vijf voorgestelde rondroutes kiezen.



Scan nu de QR-code en ontdek meer!

11 PADERBORN PADERBORNER WESTSCHLEIFE (WESTLUS)



Schloß Neuhaus



Lippeseesee

De rondweg door het door weiden, velden en zandputten getypeerde landschap tussen Delbrück, Salzkotten en Paderborn is een ideale opwarmer. Zonder noemenswaardige stijgingen verloopt het traject over rustige, geasfalteerde wegen door Wewer, Scharmede, Bentfeld en naar de Lippeseesee. Een cultureel hoogtepunt is Slot Neuhaus in Paderborn.



makkelijk



33,4 km



62 m



61 m



2:15 h



Start/eindpunt

Informatie-kijkvenster bij de Maspornplatz, Paderborn



Met het OV

Station Paderborn Nord



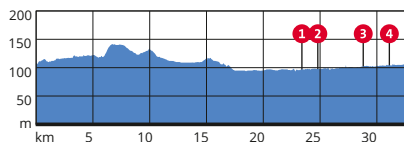
Informatie

Tourist Information Paderborn

Tel. +49 (0)5251 8812980

→ www.paderborn.de

→ nl.teutoburgerwald.de/paderborner-westschleife



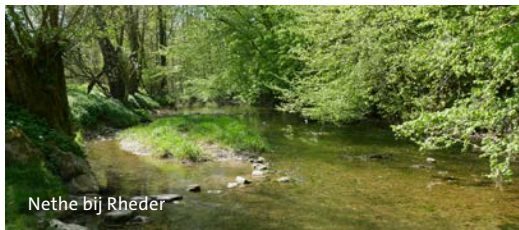
Alle details
over de
route:



12 BAD DRIBURG NETHEFIETSPAD



Ijsvogel



Nethe bij Rheder

In de oevers broeien ijsvogels, welige hoge struiken en schrale bossen bieden de sprinkhaanzanger en de nachtegaal een natuurlijke habitat, en in de fruitweides zit een steenuil verstopt: De route volgt de rivier de Nethe door het natuurlijke en soortenrijke rivierlandschap van Bad Driburg tot aan Höxter. Onderweg kun je pootjebaden in een bassin met helder water.



makkelijk



65 km



370 m



490 m



4:30 h



Start/eindpunt

Start: Station Bad Driburg

Eindpunt: Station Höxter-Rathaus



Informatie

Kulturland Kreis Höxter

Tel. +49 (0)5271 974323

→ www.kulturland.org

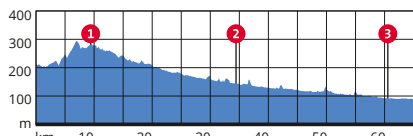
→ nl.teutoburgerwald.de/nethe-fietspad



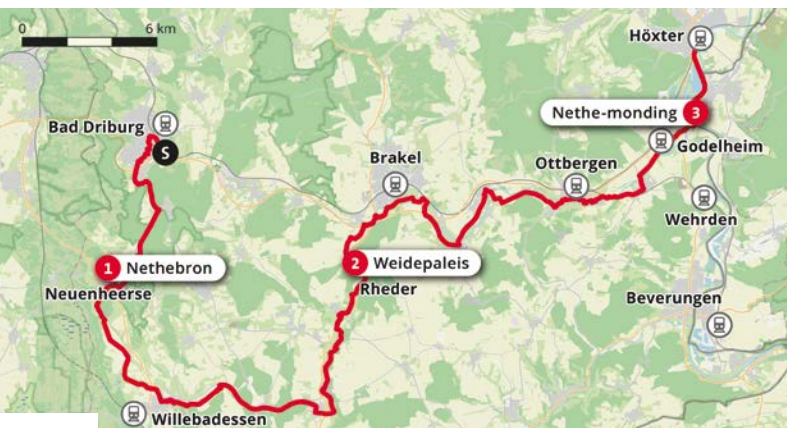
Met het OV

Met het OV: Station Bad Driburg

Terug met het OV: Station Höxter-Rathaus



Alle details
over de
route:



Jede dieser 1.215 Pflanzenarten liebt unsere Wasserqualität.

CAROLINEN. AUS GUTEM GRUND.



13 HANN. MÜNDEN TOT CUXHAVEN

WESER-RADWEG

WESER-RADWEG



Corvey – UNESCO werelderfgoed



Glacisbrug Minden

Een van de populairste fietsroutes van Duitsland is rijk aan bezienswaardigheden. Zo nodigen niet alleen de historische vakwerkstad Höxter en de stad Minden met de ruim 1200 jaar oude Dom uit voor een pauze. Ook het UNESCO werelderfgoed Corvey, het Kaiser-Wilhelm-Denkmal, de dubbele kanaalbrug en het LWL-Industriemuseum Glasfabriek Gernheim zijn avontuurlijke stops onderweg.



Start/eindpunt

Start: Hann. Münden
Eindpunt: Cuxhaven

Met het OV

Met het OV: Station Hann. Münden
Terug met het OV: Station Cuxhaven

Informatie

Teutoburger Wald Tourismus
der OWL GmbH
Tel. +49 (0)521 96733 250

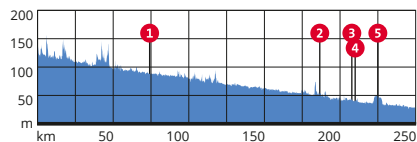
→ www.teutoburgerwald.de

→ nl.teutoburgerwald.de/weser-fietsroute

Alle details over de route:



Opmerking: Kaartfragment en
hoogteprofiel zijn beperkt tot het
routedeel binnen de vakantie regio
Teutoburgerwoud.



OWL mobil

Met de OWLmobil App heb je alle reis informatie en je ticket bij de hand.

In een handomdraai vind je de juiste reis informatie en boek je tickets!



Checken.

Een direct overzicht van alle verbindingen.



Kopen.

Je telefoon als kaartenautomaat.



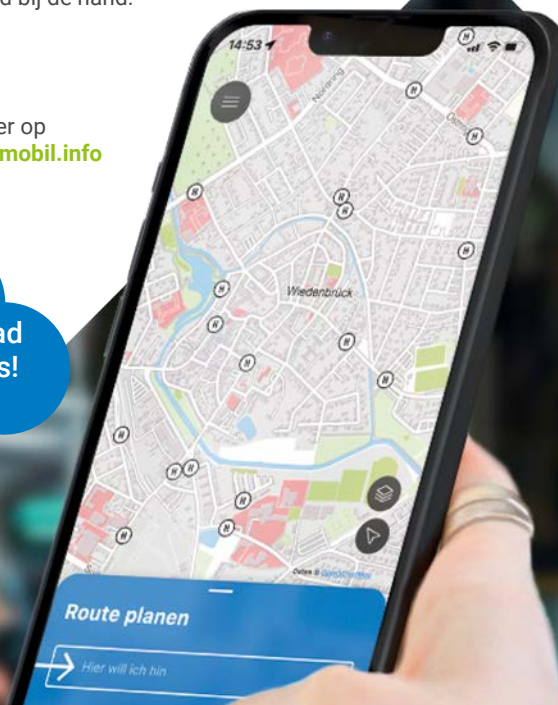
Reizen.

Actuele informatie altijd bij de hand.



Meer op owlmobil.info

Download nu gratis!





Viaduct Altenbeken



Wewelsburg

De ADFC-kwaliteitsroute door het Paderborner Land verbindt natuur, cultuur en geschiedenis met Westfaalse gastvrijheid. Tot de memorabele hoogtepunten langs de route behoren de Wewelsburg, klooster Dalheim en het Drei-Hasen-Fester (drie-hazen-venster) in de Paderborner Dom en de idyllische landschappen van de Senne tot aan de Paderborner hoogvlakte.

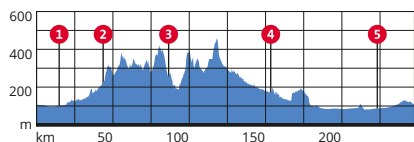


 **Start/eindpunt**
Station Hövelhof

 **Met het OV**
Station Hövelhof

 **Informatie**
Kreis Paderborn |
Wirtschaft & Tourismus
Tourismus Paderborner Land
Tel. +49 (0)5251 308-8111
→ www.paderborner-land.de
→ nl.teutoburgerwald.de/paderborner-land-route

Alle details over de route:



Klooster Dalheim

... met de fiets ontdekken!

- idyllisch kloostercomplex op het platteland
- Monument ontmoet moderne architectuur
- Fietsenstallingen
- Oplaadpunten voor e-bikes
- optimale bereikbaarheid door verschillende routes
- Herberg en kloosterwinkel
- Picknick faciliteiten

www.stiftung-kloster-dalheim.lwl.org



15 HÖVELHOF TOT EMDEN EMSRADWEG



Emssee Rheda-Wiedenbrück

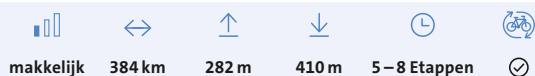
Van de Senne tot aan de Noordzee

De Ems groeit tijdens zijn verloop tot aan de Noordzee uit van een smal riviertje tot een statige rivier. De gelijknamige fietsroute begeleidt de rivier daarbij.

Grazige groene beemden en schaduwrijke bossen, idyllische vakwerkdorpjes en romantische havens: Langs de kortste rivier van Duitsland, die vanaf de Senne in het Teutoburgerwoud ontspringt en bij Emden in de Noordzee uitmondt, biedt de EmsRadweg een gevarieerde mix uit natuur en cultuur. Al voor de start is een bezoek aan het Ems-informatiecentrum Hövelhof 2 de moeite waard; zo verheug je je alvast op komende schoonheden van het landschap en haar soortenrijkheid. De route verloopt zonder hellingen door ongerepte natuurgebieden, uitgestrekte velden en weiden en schilderachtige landschapsparken. Bijzonder bezienswaardig is het historische centrum van Rietberg 5, die dankzij de rijk versierde vakwerkhuisjes de bijnaam „stad van de mooie gevels“ gekregen heeft.



Stadscentrum Rietberg



Start/eindpunt

Start: Ems-informatiecentrum Hövelhof | Eindpunt: Emden

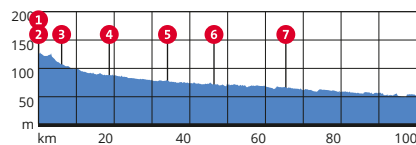
Met het OV

Met het OV: Station Hövelhof
Terug met het OV: Station Emden

Informatie

Geschäftsstelle EmsRadweg
Tel. +49 (0)5257 5009-866
→ www.emsradweg.de
→ nl.teutoburgerwald.de/emsradweg

Opmerking: Kaartfragment en hoogteprofiel zijn beperkt tot het routedeel binnen de vakantie regio Teutoburgerwoud.



Alle details over de route:



Steinhorster Becken



Kloster Marienfeld



Emsbrönnen

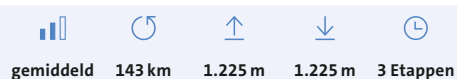
WITTEKINDSROUTE



Rödinghausen

Uitzicht op
Kasteel Vlotho

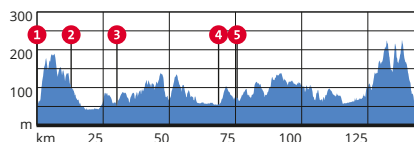
Deze fietsroute loopt dwars door Kreis Herford en is een reis door de geschiedenis van het Wittekindsland. Historische vakwerkstulpjes omzomen de route, die door het gevarieerde landschap en de bezienswaardige oude centra loopt, en waarbij de fietser meer over Widukind en de oude landbewerkers te weten komen. Een kort pauze bij recreatieve plekjes zoals het Hücker Moor is de moeite waard.



Start/eindpunt
Vlotho

Met het OV
Station Vlotho

Informatie
Touristikgemeinschaft Wittekindsland e.V.
Tel. +49 (0)5221 18240514
→ www.fahr-im-kreis.de
→ nl.teutoburgerwald.de/wittekindsroute



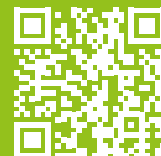
Alle details
over de
route:



Ontdek jouw Teuto- avontuur!

DE TEUTO-NAVIGATOR

Dé 24-uurs-uitstapjesexpert voor in je broekzak; met uitstapjes, fiets- en wandelroutes, accommodaties, restaurant en nog veel meer.



Als app en online via
www.teutonavigator.de/nl



17 DETMOLD BIS XANTEN RÖMER-LIPPE-ROUTE



Hermannsdenkmal

Langs de sporen van de Romeinen

Deze rivierroute, die wordt bewegwijzerd door de langste rivier van Noordrijn-Westfalen, verbindt de legendarische schouwplaatsen uit de romeins-Germaanse geschiedenis.

Tussen het hoogste standbeeld van Duitsland in Detmold en het archeologische park in Xanten liggen niet alleen een kleine 300 kilometer, maar ook een hele hoop geschiedenis. De route begint bij het Hermannsdenkmal **1**, dat de legendarische Varusslag van ruim 2000 jaar geleden herdenkt, en dat omringd wordt door allerlei sages en legendes. De historische waarheid komt tot licht bij de vaste tentoonstelling „Mythos Varusschlacht“ in het Lippische Landesmuseum Detmold **2**, de eerste stop. Vanaf de kasteelruïne in Bad Lippspringe **6**, waar de rivier de Lippe ontspringt, volgt de route de rivier tot aan de monding in de Rijn bij Wesel. Vanaf hier is het niet ver naar het archeologische park in Xanten, met replica's uit de Romeinse tijd.



Detmold



gemiddeld 294,6 km 569 m 892 m 4–6 Etappen

Start/eindpunt

Start: Hermannsdenkmal
Eindpunt: Tourist Informatie Xanten

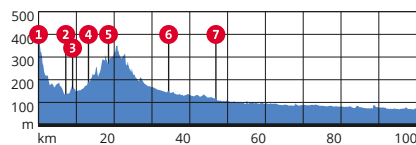
Met het OV

Met het OV: Station Detmold
Terug met het OV: Station Xanten

Informatie

Kooperationsgemeinschaft
Römer-Lippe-Route c/o
Ruhr Tourismus GmbH
→ www.roemerlipperoute.de
→ nl.teutoburgerwald.de/roemer-lippe-route

Opmerking: Kaartfragment en hoogteprofiel zijn beperkt tot het routedeel binnen de vakantie regio Teutoburgerwoud.



Alle details
over de
route:



Dom van Paderborn



Kasteelruïne
Bad Lippspringe



Externsteine

18 LIPPE – LAND VAN HERMANN FÜRSTENROUTE LIPPE



Detmold



Blomberg, kasteel en stadsmuur

Langs deze route, die de zeven historische stadscentra van het Lipperland met elkaar verbindt, zijn talrijke historische herenhuizen, kastelen en landgoederen te ontdekken. Over de vooral vlakke wegen en de stukken over de beruggen van het Teutoburgerwoud en het lippische Bergland genieten fietsers van het veelzijdige regionale landschap.



Start/eindpunt
Bruchstraße, Detmold

Informatie
Lippe Tourismus & Marketing GmbH
Tel. +49 (0)5231 621020

Met het OV
Station Detmold

→ www.land-des-hermann.de
→ nl.teutoburgerwald.de/fuerstenroute-lippe



Alle details
over de
route:



Cultureel fietsen over de Fürstenroute Lippe

Ervaar het prachtige landschap van Lippe op twee wielen! Deze afwisselende fietstocht neemt je mee over ongeveer 145 km door betoverende landschappen, langs historische steden, indrukwekkende kastelen en een idyllisch natuurlandschap.

Routes:

Tour 1: Detmold via Bad Salzuflen naar Lemgo (ca. 45 km)

Tour 2: Lemgo via Barntrup en Blomberg naar Lügde (ca. 44 km)

Tour 3: Lügde via Schieder-Schwalenberg en Horn-Bad Meinberg naar Detmold (ca. 56 km)

INCLUSIEF:

4 x overnachting inclusief ontbijt in het centrum gelegen hotels

3 x lunchpakket inclusief drankje of vulling van jouw waterfles

1 x tourplanning en fietskaart van Lippe

Indien gewenst kan er een bagagetransfer worden geboekt. De extra kosten zijn € 220,00

Buchbar: April bis Oktober



Prijzen:

Eenpersoonskamer vanaf € 509,00

In een tweepersoonskamer vanaf € 329,00

Anbieter und Buchung

Lippe Tourismus & Marketing GmbH
Grotenburg 52, D-32760 Detmold
Tel: +49 5231 621020
hermann@kreis-lippe.de
www.land-des-hermann.de



SERVICE



OVERNACHTING EN VERBLIJF

De Deutsche Fahrradclub e. V. (ADFC) bekroont fietsvriendelijke accommodaties met het predicaat **bett+bike**. Deze bedrijven zijn vooral gericht op de behoeftes van fietsers en bieden uitstekende service aan rondom het thema fietsen. In de vakantie-regio Teutoburgerwoud zijn er een groot aantal van deze **bett+bike**-bedrijven, die zich uitstekend lenen als accommodatie tijdens een fietsvakantie.



[nl.teutoburgerwald.de/
kwaliteitsgastheren](https://nl.teutoburgerwald.de/kwaliteitsgastheren)

N.B.: Wij raden aan om gebruik te maken van de service van de medewerkers van de plaatselijke toeristeninformatie. Hier word je geholpen met al je vragen rondom je (fiets)vakantie.



FIETSRARRANGEMENTEN IN HET TEUTOBURGER WALD

Uitstekende accommodaties gecombineerd met goede fietsroutes en extra service zoals bijvoorbeeld bagagetransfer of huurfietsen – in de vakantie regio Teutoburgerwoud vind je verschillende fietsarrangementen, speciaal voor jou samengesteld.

[nl.teutoburgerwald.de/
fietsarrangementen](https://nl.teutoburgerwald.de/fietsarrangementen)



SERVICE RONDOM HET THEMA FIETSEN

E-bike-oplaadpunten, servicestations of fietsverhuurpunten – op onze website vind je alle belangrijke informatie over het aanwezige aanbod.

[nl.teutoburgerwald.de/
meer-fietsen](https://nl.teutoburgerwald.de/meer-fietsen)



KNOOPPUNTENSISTEEM – FIETSEN NAAR GETALLEN

In een aantal gebieden binnen de vakantie regio Teutoburgerwoud heeft het knooppuntensysteem zich al behoorlijk gesetteld. Het nodigt fietsers uit om de routes individueel, spontaan en ongecompliceerd samen te stellen.

[nl.teutoburgerwald.de/
knooppuntensysteem](https://nl.teutoburgerwald.de/knooppuntensysteem)





Dé reis- en recreatie-expert van de regio

De Teuto-Navigator: routetips, bezienswaardigheden, restaurants, accommodaties en meer. Online en als app!



www.teutonavigator.de/nl

IMPRESSUM

Uitgever: OstWestfalenLippe GmbH, Teutoburger Wald Tourismus, Walther-Rathenau-Straße 33 – 35, D-33602 Bielefeld, Tel. +49 (0)521 96733250, info@teutoburgerwald.de **V.i.S.d.P.:** Björn Böker, Geschäftsführer

Foto's: **Titelfoto:** Teutoburger Wald Tourismus, P. Gawandtko
Brochure binnen: Teutoburger Wald Tourismus: P. Gawandtko (S. 4, 8, 10, 18, 19, 28, 31, 36, 43), F. Grawe (S. 39), D. Ketz (S. 2, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 34, 36, 38, 39, 42, 43, 44, 46, 47), R. Lang (S. 25, 42), Christoph Partsch (S. 23), M. Rothbrust (S. 12), A. Röser (S. 6, 16, 40, 47), M. Schöberer (S. 3, 10, 20), H. Tornow (S. 5, 16, 40) | Teutoburger Wald Tourismus (S. 19) | Bad Pyrmont Tourismus GmbH (S. 23) | Bielefeld Marketing GmbH, Ph. Neumann (S. 3) | Biologische Station Ravensberg im Kreis Herford e. V. (S. 17) | EmsRadweg, Maximilian Semsch (S. 39) | Envato/deteringdesign.de (S. 48) | Gemeinde Hövelhof, Manfred Funcke (S. 24) | Kulturland Kreis Höxter: F. Grawe (S. 32), K. Krajewski (S. 32) | Peter Hübbe (S. 14) | Pro Wirtschaft GT, M. Wallenfang (S. 28, 29) | Stadt Bad Salzungen, D. Ketz (S. 7, 20) | Stadt Höxter, D. Ketz (S. 5, 9) | Stadt Rietberg (S. 38) | Stadt Schloß Holte-Stukenbrock: L. Teichmann (S. 29), B. Mazhigi (S. 29) | Teutoburger Wald – Horn-Bad Meinberg: D. Ketz (S. 46) | Tourist Information Paderborn, D. Ketz (S. 19) | Th. Ulrich (S. 3) | Verkehrsverein Paderborn e. V. (S. 31) | H.-J. Wessels (S. 3) | S. Zienc (S. 47)

Anzeigen Seiten 9, 41, Umschlagseite 6: Teutoburger Wald Tourismus, D. Ketz

Concept: Teutoburger Wald Tourismus **Ontwerp:** www.deteringdesign.de
Redactie: www.luckas-medien.de **Overzichtskaart:** Teutoburger Wald Tourismus/Skope inventive spaces GmbH **Cartografie fietspaden:** Kartengrundlage © OpenStreetMap-Mitwirkende (openstreetmap.org/copyright) **Kaart bewerken:** A. Gröning (www.gdrei.de)
Druk: Kunst- & Werbedruck Hinrich H. Leonhardt Günther Wedekind GmbH & Co KG, Bad Oeynhausen (www.kunst-undwerbedruck.de) **Vertaling:** www.hollandmind.de

Aan deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend: Herdruk van teksten en afbeeldingen alleen met toestemming van de uitgever. **Laatste druk:** Mei 2025

Nota bene: alle informatie is zorgvuldig samengesteld en onderhouden en wordt regelmatig geactualiseerd. De informatie voldoet aan de deskundigheidseisen. Desondanks kan informatie incorrect of incompleet zijn. Onze adverteerders zijn verantwoordelijk voor tekstuele inhoud en afbeeldingen. De OstWestfalenLippe GmbH treedt op geen enkele manier op als contractpartner of reisbemiddelaar. De uitgever is op geen enkele wijze aansprakelijk voor informatie en het reisaanbod. Deze brochure is niet verantwoordelijk voor de volledigheid van het aanbod van campings en camperplaatsen in de vakantieregio Teutoburgerwoud.



Druckprodukt | CO₂-e-bilanziert u Platzhalter | www.natureOffice.com/DE-149XXXXXX

EVOLUTIONAIR

Van code tot computer

De geschiedenis van de toekomst



GROOTSTE COMPUTER-MUSEUM TER WERELD

H
N
F

Heinz Nixdorf MuseumsForum Paderborn Duitsland
www.hnf.de/nl



Ontdek jouw Teuto-avontuur!

URLAUBSREGION TEUTOBURGER WALD

LEGENDA (kaarten pag. 10 t/m 45)

Fietspaden	Hoogtemeters stijgend
Snelweg	Hoogtemeters dalend
Rijksweg	Afstand rondweg
Spoorweg	Afstandsroute
Landweg	Moeilijkheidsgraad
Wateren	Reistijd/Etappes
Station	Fietsverhuur
Startpunt van de route	Knooppuntensysteem
Highlight langs de route	



Volg ons op Social Media!
 #meinteuto
 #teutoburgerwald



TEUTOBURGERWOUD